

MARCO MISSIROLI

ΟΙ ΠΑΙΚΤΕΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΜΑΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

 ΜΙΝΩΑΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ιούνιος

Μου τηλεφωνεί ενώ είμαι στο σουπερμάρκετ. Τον χαιρετάω, αυτός ξεροβήχει για να καθαρίσει τον λαιμό του, αλλά δεν μιλάει. Ξέρω ότι τις νύχτες κυκλοφορεί με το Renault 5.

Τον ρωτάω αν είναι καλά.

«Συγγνώμη για την ενόχληση» λέει.

«Κόφ' το».

Παίρνει μια ρουφηξιά απ' το τσιγάρο του. «Σε πλήρωσαν τελικά;»

«Όχι ακόμη».

Μένουμε σιωπηλοί όπως όταν ήμουν παιδί και τον παρακολουθούσα να επισκευάζει μια πρίζα, το ντουλάπι της τραπεζαρίας, την υδρορροή στο πίσω μέρος του σπιτιού. Τα δάχτυλά του ήταν ανάλαφρα.

Έπειτα του ανακοινώνω ότι θα πάω να τον δω.

«Θα έρθεις στ' αλήθεια;»

«Είναι τα γενέθλιά σου».

«Και πώς τα πας με τη δουλειά;»

«Τα πάω».

Πέντε μέρες αργότερα φτάνω στο Ρίμινι. Στο σπίτι τα ρολά είναι κατεβασμένα και η πόρτα του γκαράζ ορθάνοιχτη. Εκείνος στέκεται ανάμεσα στις ντοματιές με το ψαράδικο καπέλο του.

«Γεια σου» λέει καθώς αναδύεται από τη γη, γυαλίζοντας από τον ιδρώτα. «Είχε κίνηση;»

«Όχι, δεν είχε».

Περνάει από δίπλα μου και κάνει να πιάσει τον σάκο μου, όμως δεν τον αφήνω. Τον ακολουθώ στο κάτω διαμέρισμα και κοντοστέκομαι μόλις μπαίνουμε μέσα. Τότε καταλαβαίνει ότι θέλω να κοιμηθώ στον πάνω όροφο.

Ανεβάζω το ρολό της κρεβατοκάμαρας και ο ήλιος πέφτει πάνω στη σκόνη και στο ράφι με τα άλμπουμ για τα αυτοκόλλητα Panini. Από το παράθυρο φαίνεται το Renault 5 που οδηγεί εδώ και είκοσι επτά χρόνια. Η μία ζάντα είναι χτυπημένη και ο προφυλακτήρας λαμποκοπάει. Ο ντον Πάολο μου τηλεφώνησε στο Μιλάνο για να με ενημερώσει ότι μένει έξω μέχρι το ξημέρωμα και υπάρχει πρόβλημα.

«Μα τι πρόβλημα».

«Στο καφέ λένε ότι πηγαίνει εκεί τις νύχτες με ξιτισμένα μούτρα. Τον ξέρεις δα τον μπαμπά σου».

«Μίλησέ του».

«Να του μιλήσεις εσύ, Σάντρο».

Έπειτα έρχεται με τις μαξιλαροθήκες και τα πάντα. Στρώνουμε το κρεβάτι, τινάζοντας καλά το σεντόνι, όπως έκανε εκείνη. Είμαστε αργοί και ακριβείς και μόλις τελειώνουμε φεύγει από το δωμάτιο και αποσύρεται στην κουζίνα.

Ψαχουλεύει, μαγειρεύει, μασουλάει. Όταν πηγαίνω κι εγώ, τον βρίσκω να πατάει με τις μύτες των ποδιών του στην καρέκλα, ψάχνοντας τις κονσέρβες. Έχει κάνει κοιλιά.

Πηδάει κάτω αθόρυβα, σαν λιβελούλα· πλησιάζει στην κουζίνα και ανοίγει το γκάτζι. Από το πουθενά βγάζει ένα

σπίρτο και κάνει την κεφαλή του να αστράψει: Νάντο ο πιστολέρο.

Αργότερα κάνω τη βόλτα μου. Ανεβαίνω με τα πόδια τη Βία Μαγγελάνο, το Ίνα Κάζα είναι ένα στενάκι με κόσμο στα παράθυρα που παρακολουθεί τον Ιούνιο να έρχεται. Και ο Ιούνιος έρχεται, έρχονται οι πρώτοι ξένοι και η άγουρη ευθυμία που κουράζει εμάς που δεν μένουμε κοντά στην παραλιακή.

Πηγαίνω μέχρι το πάρκο για να διώξω από πάνω μου το Μιλάνο, συμβαίνει πάντα στο ύψος του δημοτικού, ή λίγο μετά, κόβοντας δρόμο μέσα από την αυλή του πεταλόσχημου κτιρίου. Τα παπούτσια μου αποχαυνώνονται και ο Βορράς ξεθωριάζει στο μυαλό μου καθώς παίρνω τον δρόμο για το καφέ Τζέτα: μπαίνω για το σάντουιτς με αγκινάρες και σάλτσα τόνου, κάποιοι με χαιρετάνε. Κάποιοι λένε: είναι ο γιος του Παλιαράνι.

Όταν γυρίζω στο σπίτι, μοσχομυρίζει ψητό κι αυτός δεν είναι στην κουζίνα. Είναι στο δωμάτιό μου και ελέγχει την κουνουπιέρα στο παράθυρο. Κάνει νόημα ότι είναι εντάξει και βγαίνει έξω. Έχει ξεσκονίσει το κομοδίνο, έχει αδειάσει το γραφείο. Ο σάκος είναι ακόμη στο πάτωμα, τώρα το φερμουάρ είναι ανοιχτό κατά το ένα τρίτο.

Τρώμε στις εφτά και μισή ακριβώς και πριν καθίσουμε ρωτάει αν έσβησα τα φώτα. Ποια φώτα; Τα φώτα των δωματίων απ' όπου πέρασες. Έχει ένα θεματάκι με τη σπατάλη, τα έβαζε γι' αυτό και μαζί της: «Θαρρείς πως έχεις παντρευτεί την εταιρεία ηλεκτρισμού;» της έλεγε.

Μαγείρεψε τον κόκορά μας και πατάτες γιαχνί, έφτιαξε σάλτσα μελιτζάνας και κολοκυθοανθούς. Με βλέπει να ρουφάω τη ροδοκόκκινη πέτσα του κόκορα, τη ρουφάει κι αυτός: «Στο Μιλάνο τρως μόνο κατεψυγμένα».

«Με τίποτα».

«Μα έχεις σακούλες κάτω απ' τα μάτια».

«Είπε ο Κλαρκ Γκέμπλ».

Έπειτα επανέρχεται στο θέμα των χρημάτων που περιμένω. Είναι πρόθυμος να με βοηθήσει.

«Είμαι εντάξει και σε κάθε περίπτωση θα τα πάρω».

«Πάντα δέκα χιλιάδες οχτακόσια;»

«Δέκα χιλιάδες τετρακόσια».

«Μα πώς είναι δυνατόν στα σαράντα σου».

«Εγώ φταίω που σου το είπα».

Ξεφυσάει. «Σίγουρα δεν χρειάζεσαι λεφτά;»

«Είμαι εντάξει».

Θρυμματίζει τα ψίχουλα, κόβει την άκρη μιας μελιτζάνας και την αφήνει εκεί. «Έφυγες από τη μόνιμη δουλειά και δες κάτι πράγματα» ξεσπάει και παίρνει το κρασί από τον μπουφέ, βγάζει τον φελλό μ' ένα χτύπημα, τον στριφογυρίζει ανάμεσα στα δάχτυλά του. «Όταν κλείσαμε το καφέ Αμέρικα, θυμάσαι που φώναζα συνέχεια;»

«Θυμάμαι ότι ήσουν μονίμως τσαντισμένος».

«Πέντε χρόνια πριν είχα δανείσει δεκατέσσερα εκατομμύρια στον Ρομπέρτι, που δεν μου τα επέστρεφε κι εγώ τα χρειαζόμουν για το καφέ», μου προσφέρει τους κολοκυθοανθούς.

«Και τι σχέση έχει αυτό με τα λεφτά μου;»

«Έχει, επειδή δεν βρήκα ποτέ το θάρρος να πάω και να

του ζητήσω πίσω αυτά τα εκατομμύρια. Νομίζεις ότι τηλεφωνούσα στον Ρομπέρτι; Ούτε στ' όνειρό μου», περνάει το χέρι πάνω απ' το στόμα του. «Καθόμουν στο τραπέζι κι έκανα λογαριασμούς κάθε βράδυ. Θα τους πάρεις αυτούς εκεί;»

Γνέφω καταφατικά.

Μου βάζει κρασί. «Μας φτάνει ένα καφέ Αμέρικα, Σαντρίν» λέει και σηκώνει το ποτήρι του. «Καλή όρεξη».

Αλλά εγώ ξέρω ότι δεν είναι το καφέ Αμέρικα. Είναι το καφάσι με τα κοκκινόσαρκα ροδάκινα. Η τροχιά του που αλλάζει την ώρα που τα μαζεύει με τον πατέρα του: είναι δεκαπέντε χρονών και πρόκειται να εγγραφεί στη σχολή τοπογράφων υπομηχανικών της Ραβένας.

Μου είχε πει γι' αυτό εκείνη, καθώς ανηφορίζαμε προς το Βερούκιο, με το ένα χέρι στον γοφό της και τις γάμπες της μπαλαρίνας που ήταν τόσο αταίριαστες με το σώμα της μάνας. Είχε κόψει το βήμα της, είχε μιλήσει λαχανιασμένη: «Εσύ, μικρέ, κοίτα να διαλέξεις τη σχολή που σου αρέσει και μην κάνεις όπως ο μπαμπάς σου στο περιβόλι του Σαν Τζακαρία».

Είχαμε σταματήσει να ατενίσουμε την κοιλάδα της Μαρρέκια πέρα απ' τα τείχη.

Το μεγάλο περιβόλι του Σαν Τζακαρία, ξέρεις ποιον σου λέω; Ο μπαμπάς είναι εκεί με τον παππού Τζουλιάνο και ετοιμάζεται να διαλέξει καινούργιο σχολείο. Είναι χαρούμενος, του αρέσουν τα εργοτάξια, τα θεμέλια, τα αφάδια και τα τετραγωνικά μέτρα, το σκέφτεται ακόμα και όταν βάζει τα ροδάκινα μέσα στο καφάσι.

Έκανα να την προσπεράσω, μα εκείνη γαντζώθηκε απ'

το μπλουζάκι μου, έτσι την έπιασα απ' το χέρι κι άρχισα να την τραβάω, μ' ένα πηδηματάκι όμως μπροστά βρέθηκε να με τραβάει αυτή.

Κάποια στιγμή στο περιβόλι, ο μπαμπάς σηκώνει το καφάσι που ήταν γεμάτο ως απάνω ροδάκινα κι ο παππούς τον βοηθάει να το φορτώσει στο καρότσι δίπλα στο χαντάκι. Εκεί είναι ο δρόμος κι εκείνη τη στιγμή καταφθάνει ο μηχανικός Ρούσι. Ο μηχανικός χαιρετά τον παππού, χαιρετά τον μπαμπά, ρωτάει πώς πάνε τα πράγματα, το μάτι του πέφτει στα ροδάκινα: είναι νόστιμα; Ο παππούς τού κάνει νόημα να δοκιμάσει και ο Ρούσι ετοιμάζεται να πιάσει ένα στον αέρα. Και μάντεψε ποιος του το πετάει πάνω απ' το χαντάκι; Ο μπαμπάς, μια ωραία βολή. Ξέρεις πόσο καλός είναι με τέτοιο σημάδι που έχει. Ο μηχανικός Ρούσι τον ρωτάει αν θέλει να γίνει παίκτης του μπείζμπολ, δαγκώνει το ροδάκινο, κι όσο αυτός μασάει, του λέει ότι θέλει να γίνει τοπογράφος. Ο Ρούσι κόβει άλλη μια δαγκωνιά και ψάχνει με το βλέμμα τον παππού: οι τοπογράφοι δεν έχουν πια δουλειά, τώρα έχουν πέραση οι ηλεκτρονικοί. Οι ηλεκτρονικοί; Μάλιστα, τεχνικός ηλεκτρονικών και τηλεπικοινωνιών στην Τσεξένα, γιατί σήμερα στην Ιταλία είναι όλοι τοπογράφοι. Ο Ρούσι πετάει το κουκούτσι στο χαντάκι, λέει αντίο και φεύγει. Ο παππούς σκύβει πάνω απ' το καφάσι, συνεχίζει να τακτοποιεί τα ροδάκινα, παρόλο που είναι ήδη τακτοποιημένα.

Και μετά;

Η ανάβαση προς το Βερούκιο είχε σχεδόν τελειώσει.

Ο μπαμπάς σου είχε αγοράσει ήδη τους χάρακες και τους γνώμονες και το χαρτί μιλιμετρέ. Μετά τα κοκκινόσαρκα ροδάκινα, τα πέταξε όλα.

* * *

Μαζεύουμε το τραπέζι βλέποντας ειδήσεις. Φτιάχνει στιγμιαίο καφέ και ρίχνει μέσα γάλα. Μου δίνει τον δικό μου και τρίβει τα βλέφαρά του. Είναι ένας άντρας με στήθος κολυμβητή και κοριτσίστικους γοφούς. Έχει μουστάκι. Θέλει να είναι ο Βολοντέ του Σέρτζο Λεόνε κι αντίθετα είναι ο Ντ' Αλέμα. Παίρνει τα χάπια για την καρδιά και κάνει να πιάσει την τράπουλα της μπρίσκολα από το ψάθινο καλαθάκι. «Έλα να παίξουμε».

Πίνω τον καφέ μου.

«Θα παίξουμε ή όχι;» αγριεύει για να ξεμουδιάσει τη φωνή του.

«Έχω δουλειά».

«Μια παρτιτούλα» και ανακατεύει. Βάζει τα γυαλιά του και ανάβει τσιγάρο. Μου δίνει τα τρία χαρτιά.

Περιμένω να τα σηκώσει. Τον κοιτάζω και με κοιτάζει.

«Μια παρτιτούλα μόνο, Σάντρο».

Παίζουμε. Στην τρίτη ριζιά, το τρία καρό του τρώει τον Ρήγα καρό μου και το στόμα του φαρδαίνει σαν του βατράχου. «Απόψε διασκεδάζω» γελάει σαρκαστικά.

«Τα άλλα βράδια όχι;»

Σβήνει με δύναμη το τσιγάρο του στο τασάκι. «Χθες έπαιζαν Σκορτσέζε, τα Καλά παιδιά. Θα έχεις υπόψη σου τη σκηνή με τον σερβιτόρο με το μπανταρισμένο πόδι, όπου ο Πέσι τον πυροβολεί», παίρνει το χαρτί και το βάζει μαζί με τα άλλα στο χέρι του. «Κι εσύ, τι κάνεις τα βράδια;»

Παίρνω κι εγώ το χαρτί και τα ακροδάχτυλά μου είναι στεγνά. «Δουλεύω, βγαίνω. Κάπως έτσι».

«Και σκέφτεσαι ακόμη την Τζούλια;»
Του τρώω τον βαλέ σπαθί με το τριάρι.

Τεχνικός ηλεκτρονικών και τηλεπικοινωνιών, εισπράκτορας σε τουριστικά λεωφορεία στην παραλία, σιδηροδρομικός υπάλληλος, μπάρμαν, προγραμματιστής υπολογιστών στον σιδηρόδρομο. Στην ταυτότητά του δεν θέλησε ποτέ να γράψει: χορευτής.

Μετά την μπρίσκολα, βγαίνουμε στη βεράντα και καπνίζω κι εγώ. Εδώ είναι που του λέω να παίξουμε ένα παιχνίδι: πού θα ήθελες να είσαι με ένα εκατομμύριο ευρώ περισσότερα και πενήντα χρόνια λιγότερα.

Αφήνει το τσιγάρο στη γλάστρα με τα γεράνια και στέκεται για να οσφρανθεί το Ίνα Κάζα που μυρίζει ποτάμι. Απαντά αμέσως: «Με τον πατέρα μου να δουλεύουμε στο χωράφι. Και σ' εκείνη την αίθουσα χορού στο Μιλάνο Μαριτίμα, με τη μαμά».

Αλλά φαίνεται ότι είναι ήδη με τον πατέρα του σπάζοντας σβόλους γης, προτού εκείνος πεθάνει.

«Κι εσύ;»

«Πενήντα χρόνια πριν είναι λίγο δύσκολο».

«Είκοσι πέντε».

Δεν νομίζω ότι θέλω να ξαναγίνω δεκαπέντε χρονών. Φακίδες κι ένα Ρίμιμι σκληρό με τους ντροπαλούς. «Θα ήθελα να ήμουν στο Λονδίνο, σε ένα διαμέρισμα στον τελευταίο όροφο, να κατασκοπεύω τους ανθρώπους που περπατούν στον δρόμο».

«Και το εκατομμύριο;»

«Το διαμέρισμα στον τελευταίο όροφο».

Με κοιτάζει με βλέφαρα μισόκλειστα από το σάστισμα. Φυσάει τον καπνό και λέει ότι οι κανόνες του παιχνιδιού είναι προβληματικοί: «Δεν έχει νόημα να με ρωτάς τι θα αγοράζα πριν από πενήντα χρόνια με ένα εκατομμύριο ευρώ, δηλαδή περίπου δύο δισεκατομμύρια λιρέτες. Είναι προτιμότερο να πεις: Πού θα ήθελες να είσαι με πενήντα χρόνια λιγότερα και τι θα ήθελες να αγοράσεις με ένα εκατομμύριο ευρώ *τώρα*».

«Πες, λοιπόν».

Δεν απαντά, σκύβει από τη βεράντα και μελετά τα κοτσύφια που σκαλίζουν τον δρόμο. Στο Ίνα Κάζα έχει ήδη καλοκαιριάσει, απ' τα μπαλκόνια ακούγονται φωνές κι απ' τις αυλές παιδιά που στριγκλίζουν. Κι εκείνος δεν μιλάει άλλο, καπνίζει, μου γυρίζει την πλάτη. Πάντα γυρίζει την πλάτη όταν έχει ανάγκη να μείνει μόνος του.

«Σκέψου πού θα ξόδευες το εκατομμύριο *τώρα*», ακουμπάω το χέρι μου ανάμεσα στις ωμοπλάτες του και πηγαίνω στο δωμάτιό μου.

Ανοίγω τον υπολογιστή, πάνω στο γραφείο υπάρχει η λάμπα με τον μακρύ λαιμό, παλιοί λογαριασμοί, το κουτί με την πένα που πήρα ως δώρο για το πτυχίο μου. Βγάζω το καπάκι, γράφω στην ατζέντα να ξανατηλεφωνήσω στην τράπεζα για το δάνειο και αρχίζω να δουλεύω.

Σαράντα λεπτά αργότερα ακούω το Renault 5 να παίρνει μπροστά και να φεύγει.

ΟΙ ΠΑΙΚΤΕΣ

Ο Σάντρο, ένας νεαρός διαφημιστής που ζει στο Μιλάνο και κα-
τάγεται από το Ρίμινι, αποφασίζει να επιστρέψει στη γενέτειρά
του με αφορμή τα γενέθλια του πατέρα του, που έχει μείνει χή-
ρος πρόσφατα. Θέλει να περάσει λίγο χρόνο μαζί του, να ξεφύγει
από τα χρέη που έχει δημιουργήσει λόγω του πάθους του για τον
τζόγο, αλλά και να διαχειριστεί τον χωρισμό του με την Τζούλια.

Ο Νάντο Παλιαρίνι, ο πατέρας του, δούλεψε στα νιάτα του σε
τουριστικά λεωφορεία, ως σιδηροδρομικός υπάλληλος, υπήρξε
ιδιοκτήτης του καφέ «Αμέρικα», αλλά το μόνο που θα ήθελε να
γράφει στην ταυτότητά του είναι χορευτής. Γιατί αυτός και η γυ-
ναίκα του χόρευαν σε όλους τους διαγωνισμούς της Αδριατικής.
Χόρευαν για να κερδίσουν.

Αυτό που ενώνει τους δύο άντρες είναι το πάθος τους να κερδί-
ζουν, ο μεν Σάντρο στα χαρτιά, ο δε Νάντο στους διαγωνισμούς χο-
ρού. Ήθελαν να έχουν τα πάντα, αλλά τώρα συνειδητοποιούν ότι
στην πορεία της ζωής τους το τίμημα που πλήρωσαν ήταν πολύ
σκληρό και αρχίζουν να αναθεωρούν τις προτεραιότητές τους...

«Διάλογοι σαν ηλεκτροσόκ, ικανοί να ενσταλάξουν σε
μία και μόνο αράδα την ουσία των συναισθηματικών
καταστάσεων: συστολή, ειρωνεία, σπαραγμός, ντρο-
παλότητα, παραίτηση, τρυφερότητα, θυμός».

la Repubblica

